

FENNTARTHATÓSÁGI TERV

**EGRESSY BÉNI VÁROSI KÖNYVTÁR
KAZINCBARCIKA**

Egressy Béni
Városi Könyvtár

2023.

Preambulum

Mi a fenntarthatóság?

Az emberiség, az egyes emberek és társadalmak közvetlenül vagy a gazdaság révén szükségleteik kielégítése érdekében természetes környezetükből veszik el azokat a javakat, amelyeket a földi rendszer létezése óta felhalmozott. Ettől a rendszertől az ember annyit és olyan körülmények között vehet el, hogy ne sértse saját létkielégítésének jövőbeli esélyeit. Ezt a nagyon egyszerű felismerést fogalmazta meg az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) „Közös jövőnk” jelentése 1987-ben, miután úgy találta, hogy környezetünk erőforrásait és állapotát a növekvő számú és igényű emberiség veszélyezteti. **„A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket”.**

A társadalom megfelelő életminőségének biztosítása – a fenntartható fejlődést célul kitűzve – olyan fejlődés (vagy olyan létfenntartás, ebben az értelemben beszélünk fenntarthatóságról) amelyben a környezet feltételként jelenik meg, amely azt jelenti, hogy addig a mértékig használhatjuk természetes környezetünk erőforrásait, amíg nem sértjük annak megújulási lehetőségét, azaz eltartó-képességét. A gazdaság a társadalom fenntartásának, a környezet használatának eszköze. Ezt az eszközt bölcsen, a társadalom hasznára, a környezet sérelme nélkül kell használnunk. Nem lehet megengedni, hogy a gazdaság öncélúvá váljon olyan mértékig, hogy működésével sértse társadalmi, környezeti érdekeinket.

Mit üzen a fenntarthatóság a társadalom egyes szereplői számára?

A fejlődés a növekedéssel ellentétben azt jelenti, hogy nem az a cél hogy nagyobbak legyünk, hanem az, hogy „jobbak”. Környezetünk erőforrásai, és állapota meghatározza, hogy az emberiség mit és mennyit vehet el a környezetből fejlődéséhez, míg a fejlesztés megvalósítása visszahat a környezet minőségére. Ez azt üzeni a számunkra, hogy a környezet jó minőségét a fejlesztések közben kell garantálni, s arról nem utólag kell gondoskodni, amikor a károsodást már létrehoztuk. Még

érthetőbben, a környezet károsodását, a jól megfontolt fejlesztésekkel meg tudjuk előzni. A fejlődésnek a társadalom megfelelő életminőségét kell eredményeznie, ezért a fejlesztések során a szervezeteknek a szorosán vett gazdálkodási feladataikon túl – a hosszú távú működési feltételek biztosítása érdekében – részt kell vállaljanak a szélesen vett társadalmi feltételek javításában. A vállalatok és önkormányzatok nem csak a szűken vett, tulajdonához kötődő döntéseiért felelősek, hanem a működésük, termékeik és szolgáltatásaik révén kapcsolatba került fogyasztókért, az alkalmazottakért és egyéb érdekelt félért (beszállítók, partnerek, stb.), valamint a társadalmi folyamatok befolyásolásáért. Olyan szervezeti stratégiák szükségesek, amelyek a szervezetek környezeti és társadalmi felelősségét erősítik. A jogi szabályozások betartásán túl a fenntartható fejlődést biztosító beruházások és üzleti gyakorlat hozzájárulhat a gazdálkodó szervezetek versenyképességéhez, jobb eredmény érhető el az üzlet minden szintjén, előnyösen befolyásolja a menedzsment gyakorlati lépéseit, javítja a munkakörülményeket, az egészségügyi és biztonsági kockázatokat, a szervezet partnereivel való kapcsolatait, a versenyben elfoglalt helyét. Az önkormányzatok számára a fenntarthatóság figyelembe vétele településszervezési szinten egy jól összpontosított, társadalmi, gazdasági és környezeti szempontok összehangolását jelentő politikát jelel, intézményi szinten pedig környezetvédelmi példamutatást. A meglévő környezetvédelmi jogszabályok célja a környezeti elemek (föld, víz, levegő, élővilág) védelme, amelyek meghatározzák a környezetszennyezés lehetséges mértékét, amelyek mindenkire nézve kötelezőek. A környezetvédelmi szabályok ugyanakkor önmagukban csak kis mértékben alkalmasak arra (mert túlmutat annak keretein), hogy a természeti erőforrások hatékony felhasználásához és a társadalom megfelelő életminőségéhez igazodóan befolyásolja a termelés és fogyasztás térbeli és időbeli folyamatait (pl. növekvő hulladékok, túlszűfolt városok, leszakadó térségek, természetes területek visszaszorulása stb.). A fenntartható fejlődés ezt hivatott biztosítani, célja egy olyan önszabályozó társadalom és a gazdaság létrehozása, amely a környezet túlhasználatának elkerülése révén biztosítja egyrészt a környezet problémamentes működését, másrészt segít az emberhez méltó életminőség fennmaradásában. Mindaddig amíg az egyes szereplők csak állandó beavatkozások (szabályok) árán

terelhetők a megfelelő magatartás irányába, addig fennáll a környezeti és társadalmi katasztrófák kockázata.

Az Egressy Béni Városi Könyvtár a fenntarthatóság feltételeit az alábbi területeken tudja erősíteni:

Saját menedzsmentjében a környezettudatosság növelésével (I. Környezettudatos menedzsment)

- Környezettudatos menedzsment kialakítása esetében a szervezet integrálja a környezetvédelmet gazdálkodásába, illetve a természeti környezetről való gondoskodás megjelenik a menedzsment tevékenységében
- A szervezet vezetése erőfeszítéseket vállal a szervezetenél végzett tevékenységek, folyamatok környezeti hatásainak megismerésére, amelyhez megfelelő menedzsment eszközöket és technikákat alkalmaz.
- Zöld beszerzés: a szervezet a létesítmények, berendezések, termékek és szolgáltatások beszerzésekor azok kiválasztása során környezetbarát és környezetkímélő alternatívát választja.

Konkrétumok:

- beszerzéseknél különös figyelmet fordít a környezetbarát eszközök, anyagok és egyébek beszerzésére, lehetőség szerint azokat előnyben részesíti (pl. újrahasznosított fénymásolópapír, energiatakarékos nyomtatók és fénymásoló berendezések, energiatakarékos izzók, környezetbarát íróeszközök és egyéb irodaszerek)

A megvalósítani kívánt projektek során figyelembe véve a fenntarthatóság szempontjainak érvényesítési lehetőségeit (Létesítés).

Létesítés/fejlesztés (beruházás/eszközbeszerzés) esetén a szervezet gondoskodik arról, hogy a támogatás révén tervezett új tevékenység vagy projekt megkezdése előtt, illetve döntései során figyelembe veszi a környezeti következményeket. Ennek módja az alternatívák megfontolása, főleg a lehetséges helyszínek és tevékenységek mérlegelésével: Fenntartható (helyspecifikus) szempontok figyelembe vétele: új telephely/projekt létesítése esetén figyelembe veszi, hogy a fejlesztés olyan

helyen valósuljon meg, amely elősegíti a hátrányos területek felzárkózását a gazdaság „vérkeringésébe”.

Konkrétumok:

- 2014. évben a könyvtár új telephelyre költözik, melynek átalakítása során kiemelt figyelmet fordít a fenntartó és a könyvtár a belső kialakításra, fenti célok megvalósulása érdekében.

Fenntartható projekt célkitűzések:

- A szervezet a környezetorientált magatartást a fejlesztés kulcsterületének tekinti, annak megvalósításához biztosítja a szükséges erőforrásokat.
- Működtetés azaz a termékek előállítása vagy a szolgáltatások nyújtása során a szervezet anyag-áramlását racionalizálja a kedvezőtlen környezeti hatások érdekében.
- A szervezet célja az, hogy a felhasznált inputok és kibocsátott outputok a lehető legkisebb mértékben járjanak a környezet- és egészségkárosítás kockázatával.

Konkrétumok:

- szervezet és annak alkalmazottjai törekednek a környezetbarát megoldásokra (pl. a fénymásolatokat kétoldalásra készítik, lehetőség szerint minél kevesebb papír és festék felhasználásával; a rontott példányokat igyekeznek napi munkája során hasznosítani jegyzetek vagy egyéb piszkozatok elkészítésére; fokozott figyelmet fordít az energiatakarékos víz- és villanyfelhasználásra; az email-ben érkezett dokumentumokat, leveleket szelektálva nyomtatja ki, vagy nyomtatás nélkül számítógépen vagy egyéb adattárolón archiválja; selejtezett dokumentumokat igyekeznek továbbhasznosítani, elajándékozva vagy egyéb módon, pl. gyermekfoglalkozásokhoz felhasználva)

Fenntartható projektfenntartás:

A szervezet a projekttervezés során nemcsak a fejlesztés, hanem a fejlesztés eredményének működtetése időszakára vonatkozóan is előnyben részesíti a környezetkímélő eljárásokat, megoldásokat.

A szervezet környezetkímélő működtetése:

A szervezet tevékenysége végzéséhez felhasználandó anyagok, erőforrások (inputok) mennyiségét, rendelkezésre állását, környezeti kockázatát figyelembe veszi, illetve végtermékként kibocsátott anyagok környezeti terhelését, a melléktermékként kibocsátott anyagok (outputok) mennyiségét, veszélyességét csökkenti.

Ezen belül megkülönböztethető:

- a) Anyag-, energia- és erőforrás-hatékonyság növelése: A szervezet nem használ fel tevékenysége során több anyagot, energiát és erőforrást, mint amennyi a termék vagy szolgáltatás előállításához feltétlenül szükséges. Az erőforrásokat az elérhető legjobb hatékonyságú eszközökkel, technológiákkal, eljárásokkal használja fel.
- b) Szennyezőanyag kibocsátás csökkentés: A szervezet nem csak a kibocsátott anyagok minőségére, mennyiségére vonatkozó jogszabályi előírások betartásáról (pl. kibocsátási határértékek) gondoskodik, hanem azok további mennyiségi csökkentéséről is.
- c) Ipari „öko-szisztéma” javítása: A szervezet figyelmet fordít a gazdaság nyitott láncának zárására, ahol az erőforrások helyben maradnak és megújulnak, valamint a hulladékok nem kerülnek a környezetbe (a hulladékokat folyamatosan újrahasználgják vagy hasznosítják és minimalizálják a gazdasági rendszerből kikerülő hulladékokat).

Környezetegészség, egészséges társadalom:

- a szervezet figyelmet fordít az alkalmazottak megfelelő fizikai és mentális egészségére.
- a fenntarthatóság feltételeinek biztosítása a további gyakorlati előnyököt jelenti a pályázó számára:

- a pályázat teljesíti a támogatás odaítéléséhez a szükséges környezetvédelmi követelmények betartását. sokkal könnyebb és hatékonyabb a környezeti szempontokat kezdettől fogva szem előtt tartani, tervezni és alkalmazni, mint azokat utólagosan, drága pénzért beépíteni a projektbe, vagy – még rosszabb esetben – a környezetben okozott károk felszámolására költeni.
- a többletvállalások gazdasági előnyt, többlet megtakarítást, költséghatékonyságot eredményezhetnek. a környezetvédelmi szempontok figyelembevétele biztosítja a társadalmi elfogadottságot, növeli a fejlesztő jó hírét, amely javítja piaci pozícióit.
- a projekt példaként szolgálhat más pályázók számára a helyes és követendő fenntarthatósági gyakorlat vonatkozásában.
- a projekt megvalósítása során kifejlesztett képességek, megszerzett tapasztalatok segítséget adhatnak más projektek megvalósításához, további támogatások megszerzéséhez is.

Összefoglalva a fenntarthatóság érvényesítése nem pusztán növeli a támogatás megszerzésének esélyét, hanem a pályázónak is hosszú távú érdeke, hiszen növeli a szervezet elismertségét, jó hírnevét.

Hatályos: 2023. január – 2027. november.

Kazincbarcika, 2023. január 31.